

Wiktorczyk Jan, kanonik, lat 21, urodz. w [?],
arrestowany zostatem 10. IV 40 r. w [?].
następnego dnia wywieziono nas do [?] w Tat-
nopolu. Wziewanie tarnopolskie było [?] jednym
z najgorszych wziewii w Hsch. Ołtopolce. Składało się
z dwóch budynków, starego prornacjonnego dla wyślubin
politycznych i nowego dla kobiet, młodoletnich i wziewioń
kryminalnych. Jako wziewii polityczny sostoatem
się do starego wziewnia na celq ok. 24. Oba celi najpocz
Ciele 8 m przelymato od 75 do 100 ludzi. Nie posiadatamo
ani klozetu, tylko "tus, parane", ani wodociągu - wody do
picia i mycia się sostoarowno wiađrow w zaloznosci od
humoru dyziurnego we korytarzu (dobwiadaw dżumie)
Wśród strażników byli również polscy Ukraińcy - a byli
najgorsi, najwiecej przeladawali nas. W wziewniach najwiecej
mieszatmo Polakow (ok. 60%) Ukraińcow (35%) i Polakow (5%)
Olimo wspólnej miaroli nastawienie Ukraińcow do Polakow
było wrogie (ciągłe wywoływanie proś nich kłótnie
publiczne na temat stonunkow w Polsce, rozsiawianie

2

Tatnymych wiadomości o sukcesach oficerów, agitacja
antypolska). Większość z nich oskarżone była ze przy-
mołowości ~~stolki~~ ^{okoliczności}. Żądni przeważnie ^{okoliczności} tawrowali pomiędzy
obywatelstwa grekami, sympityzując rację i Ukraincami.
Zaraz w pierwszym dniu rozpoczęto śledztwo.

Wskazano zostatem o przynależności do kontrowolu-
cyjnej organizacji par. 54 p. 11 i o agitacji par. 54 p. 10.
według Ust. K. K. W toku śledztwa zmieniło mi pa-
ragraf na 54 p. 12. Na śledztwa brano mikrofonem. Czas
prosluchiwania był różny od kilku godzin do 2 do 3
hor przerwy. Obietnicami, biciem, straszeniem, korec-
nem starano się uzyskać potrzebne im wiadomości.
Śledztwo często trwało kilka nocy więcej.

3. IX 40 r. zostatem przesłany przez ogół na 3 lata obwozów
wg. par. 54 p. 2.

4. IX 40 r. wymieniony zostatem do Charkowa. Narużenie
transportu k. oż. k. 35 ludzi w wagonie 8 tonowym, wydzie-
lenie 600 kg. słoniny, stona ryba, 200 kg. cukru, zapotrze-
brań ciepłej strawy i wody. Podróż z Tarnopola do Charko-
wa trwała od 11. IX 40 r. do 26. IX 40 r. W Charkowie niedzielnym

— 3 —

W więzieniu etapowym (Pererijnaja Tiurma nr. 6) od 26. X. 40r. do D.V. 41r. warunkiem życia tutaj były troche lepsze niż w Tarnopolu o tyle, że nawiąs było pisać listy do domu, otrzymywaś przyzrytki żywnościowe i pić wódkę oraz mieć na swobodzie.

403

Charaktere wymierzono nam do obrotów pracy do pt. Kuchestanu. (obrot etapowy Karabas). Z obrotu etapowego dostatem nam na „punkt nr. 19” (19 kłetka) kolonii Amurskiej, gdzie przywiałem aż do dnia mego zwolnienia. Obrot w którym przywiałem był wódką wielkim wódkarzem mającym około 2000 ha ziemi. Pracowało w nim w czasie moim 144 robotników (w tym 1/3 kobiet). Byli to w większości niezdolni, starzy w 75% niezdolni do pracy. Określonego czasu na pracę nie było, trwała ona dniem i 16 godzin od godz. 3 rano do gwizdaniem — z przerwą jedzącą godziną na obiad. Wyżywienie b. słabe, składające się z 1/2 litra kawy na śniadanie, zupy, ryby lub prochu mięsa i chleba (w zależności od wyrobionej normy) od 350kg do 750kg, na obiad, i zupy z kaszy na kolację. Zupetnie brak tłuszczów, cukru, jarzyn (nie było nawet na tydzień).

404

Teliko Uścinowicz, kamierzysta
32. W. O.

REFERAT
NIST

Przewiezony zastatam na granicy w czasie uciezki & niewoli niemieckiej w dniu 22 maja 1940 roku. Osadzony zastatam w wizeiniu Somizyjskim. Z wizeinia zastatam wyrzuciony do Ruzji i umieszczony w lagrze; druga "Oleksiejowka" w Archangielskiej oblasii. Lagier skladal sie z szeregu barakow o zapluskwionych i zawieszonych sztach. W kazdej z takich sztach mieszkalo przewaznie 10 osob. W sklad lagru wchodzili Rosjanie i przewaznie 300-stu Polakow, ktorzy sadzili za przynajmniej i dzialalnosc antykomunistyczna. Byli to Polacy oficerowie, naukowcy i pracownicy. Pomimo wojny, jakiej byly pod wzgledem rymptowym, wszyscy Polacy pomagali sobie wzajemnie.

Dnia 28 VIII 41 r. zostatem zwolniony wraz z 7 Polakami
(w tym 3 kobiety) - w obwodzie powrotam do generała 7 Polaków.
Do Armii Polskiej wstapilem 8 IX 41 r. w Orkiszewie, w Tocku
krytem gwiazdy 9 IX 41 r.

Kau. Wiktorowicz Jan.

1/2